

Reactie MBO Raad internetconsultatie

initiatiefwetsvoorstel afschaffen lerarenregister

1. In hoeverre vindt u dat het lerarenregister in huidige vorm moet blijven bestaan in de wet terwijl niet duidelijk is hoe de nieuwe koers voor professionalisering van leraren eruit ziet?
2. Wat is uw mening over de verplichting van het bevoegd gezag om een professioneel statuut vast te stellen? In hoeverre zou deze verplichting reeds voorafgaand aan de nieuw te ontwikkelen koers van het lerarenregister moeten gelden?
3. Wat is uw opvatting over het wettelijk verplichte bekwaamheidsdossier dat het bevoegd gezag over leraren moet bijhouden?
4. Wat is uw opvatting over een wettelijke definitie van het beroep leraar?

Ad 1)

De Onderwijsraad heeft eind 2017 al geconcludeerd dat het lerarenregister te veel een doel op zich is geworden. De MBO Raad merkt dat er in de sector nauwelijks draagvlak is voor het lerarenregister. Daarmee heeft dit wettelijk verplichte register te veel kracht verloren als instrument om professionele ontwikkeling te stimuleren en te bevorderen. De MBO Raad is daarom voorstander van het verwijderen van de bepalingen over het lerarenregister uit de onderwijswetten. Er is behoefte aan een herontwerp vanuit een nieuw te ontwikkelen en door het onderwijsveld gedragen ambitie.

De MBO Raad vindt het onbegrijpelijk dat vastgehouden wordt aan de verplichte levering van gegevens door schoolbesturen voor een lerarenregister dat voor onbepaalde tijd is uitgesteld. Het doel van deze gegevenslevering (zorgen dat docenten gemakkelijk hun gegevens in het register konden invullen) is immers niet meer aan de orde.

Ad 2)

In het mbo is reeds in 2009 tussen de MBO Raad en de vakbonden een Professioneel Statuut op sectoraal niveau vastgesteld. Op basis van het Professioneel Statuut is de professionele ruimte van onderwijsgevenden in het kader van hun beroepsuitoefening erkend en geborgd. Het onderwijsteam is de basis organisatorische eenheid op grond van het Professioneel Statuut, waarbinnen de onderwijsprofessional in collegiaal verband besluit over de uitoefening van zijn beroep en de uitvoering van het onderwijs. Het onderwijsteam is in eerste instantie verantwoordelijk voor het onderwijsproces en bepaalt – binnen wettelijke en schoolkaders – de pedagogisch-didactische aanpak en lesmethodes. Daarmee beschikt het mbo reeds over een Professioneel Statuut dat ook sinds 2009 wettelijk geborgd is (artikel 4.1.3 WEB). De MBO Raad ziet geen toegevoegde waarde in een wettelijke verplichting om daarbovenop professionele statuten op instellingsniveau af te sluiten. Ook de huidige wet schrijft het vaststellen van een professioneel statuut op instellingsniveau niet dwingend voor (zie Memorie van Toelichting). Er is immers rekening gehouden met het bestaan van het

sectorale Professioneel Statuut mbo. Er is vooral behoefte aan ruimte en inspanning om het bestaande sectorale Professioneel Statuut nog beter te laten werken door in de scholen hierover het goede gesprek te initiëren, begeleiden en voeren. In het voeren van de professionele dialoog binnen onderwijsteams is in de afgelopen jaren door sociale partners al veel geïnvesteerd in het mbo, bijvoorbeeld via het arbeidsmarktplatform (SOM MBO).

Ad 3)

De MBO Raad vindt het zinvol dat schoolbesturen bekwaamheidsdossiers van personeelsleden bijhouden zolang er geen goed functionerend alternatief voorhanden is. De verplichting hiertoe is voldoende wettelijk verankerd. De wijze en manier waarop de dossiers geordend en bijgehouden worden mag niet dichtgeregeld worden. Belangrijk is dat uit het dossier afgeleid kan worden dat de persoon in kwestie bekwaam is. Behalve de werkgever heeft ook de werknemer zelf een eigen verantwoordelijkheid. Hij/zij dient ook aan zijn/haar eigen professionalisering en bekwaamheid te werken en dat te kunnen aantonen. Uiteindelijk hoort de verantwoordelijkheid voor het onderhouden en registreren van bekwaamheid bij de docenten te liggen.

Ad 4)

De beschrijving van het beroep leraar is door de wet ter invoering van het lerarenregister en het registervoorportaal in de onderwijswetten geïntroduceerd. De wettekst biedt een omschrijving van het beroep die meer gericht is op individuele autonomie, terwijl in het mbo professionele autonomie van het onderwijsteam centraal staat. Een individuele docent kan en mag zich op basis van deze bepaling niet afzonderen van het onderwijsteam. Sinds jaar en dag wordt in het mbo onderschreven dat samenwerking van onderwijsprofessionals bij het verzorgen van onderwijs en examinering leidt tot het beste onderwijs voor de student.

Bovendien vragen wij ons af of een wettelijke definitie van het beroep leraar überhaupt zinvol is – is er wel één vaste omschrijving van het beroep leraar? – en zetten wij onze vraagtekens bij de toegevoegde waarde van deze beschrijving ten opzichte van de wettelijke bekwaamheidseisen en het Professioneel Statuut. Het aangrijpingspunt van de overheid naar het middelbaar beroepsonderwijs is en blijft het bevoegd gezag.